

การผ่าตัดตกแต่งเปลือกตา (Blepharoplasty)

รศ.นพ.อภิรักษ์ ช่างสูวณิช

ดวงตาเป็นส่วนกลางของใบหน้า เป็นส่วนที่สื่อสารกับบุคคลรอบข้างโดยไม่ต้องใช้เสียง คำที่ว่าดวงตาเป็นสื่อของหัวใจ เมื่อมองใบหน้าของบุคคลหนึ่งส่วนที่เราจะมองอันดับแรกคือ ดวงตา ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบรอบดวงตาจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ใบหน้ามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หรือเลวลงอย่างชัดเจน

การผ่าตัดตกแต่งเปลือกตา แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ใหญ่ คือ 1) การผ่าตัดทำเปลือกตา 2 ชั้น (ทำเล่าเต็ง) 2) การผ่าตัดตกแต่งเปลือกตาที่หย่อน (หย่อน, ถุงใต้ตา)

1. การผ่าตัดทำเปลือกตา 2 ชั้น (ทำเล่าเต็ง) (Double eyelid)

คนไทย และคนเอเชียจะมีเปลือกตาดับไม่เห็นรอยชั้น (ตา 2 ชั้น) ประมาณ 50 % ลักษณะดังนั้นไม่ได้ทำให้ใบหน้าโดยรวมไม่สวยงาม ดังตัวอย่างที่มีดารารายานนท์ หรือนักร้องในเอเชียหลายคนที่มีเปลือกตาดับเป็นชั้นเดียว ดังนั้นการทำตา 2 ชั้น (ขอใช้คำสั้น ๆ เท่านั้น) ควรจะทำให้เห็นรอยชั้นตาดับเล็กน้อยแต่พองาม ซึ่งจะทำให้ดวงตาดูโตขึ้น คมขึ้น โดยไม่ได้เปลี่ยนลักษณะเปลือกตาที่เป็นคนเอเชียไปทั้งหมด (รูปที่ 1)

อายุเท่าไรที่จะทำผ่าตัดได้

ใบหน้าของเราจะโตเต็มที่เมื่ออายุประมาณ 18 ปี ในผู้ชาย และ 15 ปี ในผู้หญิง แต่วุฒิภาวะในการตัดสินใจด้วยตัวเองจะเริ่มประมาณ อายุ 18 ปี ดังนั้นได้ทำผ่าตัดตา 2 ชั้น เมื่ออายุ 18 ปี ขึ้นไป ก็เหมาะสม แต่ก็อาจจะมีข้อยกเว้นในรายที่มีความผิดปกติของการเปิดเปลือกตา คือ ไม่สามารถจะลืมตาเต็มที่ (หนังตาดก) (eyelid ptosis) ในกรณีนี้อาจจะแก้ไขตั้งแต่อายุน้อยกว่า 18 ปี ได้

ก่อนผ่าตัดควรเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

การทำตา 2 ชั้น เป็นการผ่าตัดเล็กใช้เวลาทำผ่าตัดประมาณ 20 นาที – 1 ชั่วโมง ใช้ยาชาเฉพาะที่ฉีดที่เปลือกตาดับ ดังนั้นหลังผ่าตัดสามารถกลับบ้านได้ อาจจะมีอาการบวมช้ำที่เปลือกตาได้บ้าง อาการเหล่านี้จะมีอยู่ประมาณ 3 – 4 วัน

ขั้นตอนการผ่าตัด

ก่อนผ่าตัดแพทย์จะตรวจร่างกายความพร้อม และซักถามประวัติเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของร่างกาย และการแพ้ยาต่าง ๆ แพทย์จะตรวจการมองเห็น การเปิดตาทั้งสอง และความผิดปกติอื่นๆ ที่อาจจะมียู่ หลังจากนั้นแพทย์อาจจะประเมินขั้นตา และซักถามความคาดหวังของผู้ป่วยว่าต้องการรูปร่างเปลือกตาที่จะคิดว่าต้องการจะให้ เป็น เมื่อเข้าใจตรงกันแล้วผู้ป่วยจะได้รับการเตรียมใบหน้าถึงความสะอาดเพื่อผ่าตัด

ในห้องผ่าตัด แพทย์จะเริ่มขีดรอยที่จะผ่าตัด (รูปที่ 2)

การทำตา 2 ชั้น อาจแบ่งเป็น 2 วิธี ใหญ่ คือ

1. แบบเจาะรู (Non incision) แบบนี้เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่มีไขมันในเปลือกตาน้อย
2. แบบเปิด (Incisional) แบบนี้สามารถจะเอาไขมัน และเย็บชั้นตาได้ชัด

โดยทั่วไปรอยแผลผ่าตัดจะเห็นได้น้อยมาก ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม

หลังจากฉีดยาชาเฉพาะที่แล้ว แพทย์จะเจาะ หรือ กรีดที่ผิวหนัง อาจจะเอาไขมันที่เปลือกตาออกบางส่วนแล้วใช้ไหมเย็บเพื่อให้เกิดชั้นตาขึ้น แพทย์อาจจะบอกให้ผู้ป่วยลืมตาขึ้น เพื่อตรวจดูความเหมาะสมของชั้นตาที่เกิดขึ้นใหม่

การดูแลหลังผ่าตัด

หลังผ่าตัดแพทย์จะแนะนำให้ผู้ป่วยประคบเย็นที่เปลือกตาทั้งสองข้างเป็นเวลา 24 ชั่วโมง โดยทั่วไปผู้ป่วยสามารถจะล้างหน้าได้ประมาณ 3 วัน หลังผ่าตัด ถ้ามีไหมที่แผลด้านนอก แพทย์จะนัดเพื่อดึงไหมออกประมาณ 3 – 5 วัน หลังผ่าตัด ชั้นตาจะดูเป็นธรรมชาติประมาณ 1 – 2 เดือน หลังผ่าตัด (รูปที่ 3)

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้น

การทำตา 2 ชั้นมีผลแทรกซ้อนเกิดขึ้นได้ประมาณ 10 % โดยทั่วไปเป็นผลแทรกซ้อนที่ไม่รุนแรง เช่น ชั้นตา 2 ข้างไม่เท่ากัน, ชั้นตาที่ทำไว้หายไป

2. การผ่าตัดแก้ไขเปลือกตาค่อน, ตก, หย่อน, ถุงไขมัน (Blepharochalasia, Dermatochalasia, Baggy eyelid)

เมื่อเริ่มมีอายุมากขึ้น ผิวหนังส่วนต่าง ๆ จะเริ่มหย่อนยาน บริเวณรอบดวงตาจะเป็นบริเวณแรกในใบหน้าที่จะเห็นได้ก่อนส่วนอื่น หนังตาบนจะหย่อนลงมาปิดขอบบนตาโดยทั่วไป จะ

สมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งเสริมสวยแห่งประเทศไทย THE SOCIETY OF AESTHETIC PLASTIC SURGEONS OF THAILAND

เริ่มจากด้านข้างก่อน, เริ่มเห็นมีถุงโป่งใต้เปลือกตาล่างเกิดรอย (ตีนกา) บริเวณหางตา, หัวตา ทำให้ใบหน้าดูเหนื่อยหน่ายไม่สดชื่น การตัดตกแต่งเปลือกตาจะแก้ไขภาวะเหล่านี้ได้

เมื่อไรควรจะทำผ่าตัดตกแต่งเปลือกตา

เมื่อคุณรู้สึกว่าคุณตาบนคุณหายไป, รู้สึกมองภาพด้านหางตาลำบาก, เหงื่อไหลเข้าตา มากขึ้น มีถุงหรือร่องใต้ตา เมื่อมีภาวะเหล่านี้คุณสามารถจะได้รับการผ่าตัดตกแต่งได้แล้ว

ก่อนผ่าตัดควรเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

การผ่าตัดตกแต่งเปลือกตาทายอนจะใช้เวลาประมาณ 45 นาที คือ 1 ชั่วโมงต่อเปลือกตาบน หรือล่าง การผ่าตัดจะใช้ยาชาเฉพาะที่ ดังนั้นคุณสามารถจะกลับไปพักผ่อนที่บ้านได้ อาการบวมช้ำรอบตาอาจจะมีได้ประมาณ 3 - 5 วัน ถ้าคุณกินยาแก้ปวดแข็งตัว เช่น แอสไพริน คุณต้องหยุดยานั้นก่อนผ่าตัด 2 อาทิตย์

ขั้นตอนการผ่าตัด

แพทย์จะประเมินถึงความต้องการของคุณ และตรวจร่างกาย รวมถึงความดันโลหิต, โรคประจำตัวของคุณ และความผิดปกติของลูกตาที่อาจจะมีอยู่

หลังจากพร้อมแล้วคุณจะได้รับการทำงานทำความสะอาดบริเวณใบหน้าเพื่อเตรียมผ่าตัด

การผ่าตัดตกแต่งเปลือกตาบนทายอนจะต้องตรวจดูว่ามีลักษณะของหน้าผากทายอนร่วมด้วยหรือไม่ เพราะอาจจะต้องแก้ไขร่วมกัน หรือแก้ไขอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยทั่วไปขั้นตอนการผ่าตัดตกแต่งเปลือกตาบนทายอน จะลงบาดแผลที่รอยชั้นของเปลือกตาบน จะมีการตัดผิวหนังกล้ามเนื้อ และไขมันที่เกินออกบางส่วน

การผ่าตัดตกแต่งแก้ไขถุงไขมันโป่งที่เปลือกตาล่างโดยทั่วไปจะเปิดแผลที่ใกล้ขอบขนตา หลังจากนั้นจะเอาไขมันที่เกินออกบางส่วน แล้วจะซึ่งดึงกล้ามเนื้อใต้ผิวหนังให้ติ่งร่วมกับผิวหนังที่เกินออกบางส่วน ในกรณีที่ผิวหนังไม่หย่อน อาจจะทำเปิดแผลในเปลือกตาเพื่อเอาไขมันใต้ตาบางส่วนออกก็ได้ (รูปที่ 4)

การดูแลหลังผ่าตัด

จะเหมือนกับการดูแลห้องผ่าตัดทำตา 2 ชั้น

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น

สมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งเสริมสวยแห่งประเทศไทย

THE SOCIETY OF AESTHETIC PLASTIC SURGEONS OF THAILAND

ภาวะแทรกซ้อนจากการทำผ่าตัดตกแต่งเปลือกตาบน มีดังนี้คือ รอยชั้นตาไม่เท่ากัน, เปลือกตาววม การตกแต่งเปลือกตาล่าง ผลแทรกซ้อนที่จะมีได้คือ หนังตาล่างมีการดึงรั้งลงทำให้เห็นตางามากเกิน ภาวะนี้อาจจะพบได้ชั่วคราวประมาณ 1-2 เดือน, อาจจะมีภาวะเยื่อตาขาวบวม น้ำ, เลือดออกใต้ตาขาว ภาวะแทรกซ้อนเหล่านี้อาจจะหายได้เอง หรือหายได้หลังจากมีการผ่าตัดแก้ไข

รูปที่ 1 เปลือกตาบนแบบชาวตะวันตกและชาวเอเชีย

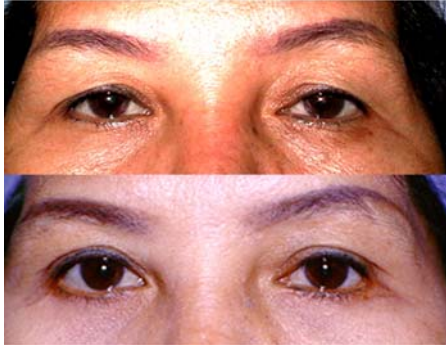
รูปที่ 2 รอยที่จะลงมีด

รูปที่ 3 ภาพก่อนและหลังผ่าตัดในกรณีที่เปลือกตาไม่มีชั้น

สมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งเสริมสวยแห่งประเทศไทย
THE SOCIETY OF AESTHETIC PLASTIC SURGEONS OF THAILAND

รูปที่ 4 ภาพก่อนและหลังผ่าตัดในกรณีที่มีเปลือกตาท้องน